

# ИВЪН ХЪНТЪР ДА РИСКУВАМЕ ЛИ ЗА МИЛИОН

Превод от английски: [Неизвестен], 1971

[chitanka.info](http://chitanka.info)

Джон ми показваше рисунките за юнския брой, когато зумерът на бюрото ми забръмча.

— И все пак той е великолепен художник — каза Джон. — Не, наистина, Берт, провървя ни, макар че не му плащам бог знае колко.

— Пък аз ти казвам, че му плащаме твърде много — казах аз, като се наведох през масата и натиснах бутона на зумера. — Слушам.

— Мистър Мериън?

— Да.

— Търси ви един джентълмен, сър.

— Кой?

— Мистър Доналд, сър.

— Кой, кой?

— Мистър Доналд.

— Не познавам никакъв мистър Доналд. — Аз се обърнах към Джон:

— Да го познаваш случайно?

Джон поклати отрицателно глава и аз отново се наведох към зумера.

— Попитайте го по каква работа.

— Слушам, сър.

Почуках с пръсти по рисунката, която Джон разглеждаше.

— Започнем ли да плащаме повече, ще цъфнем и ще вържем.

— Та солидните списания му плащат много по вече! — възмути се Джон. — А при нас работи само защото някога сме били съученици.

— Не бива да се вярва на художниците — назидателно казах аз. — Докато се огледаме, и той ще разтръби из целия град за щедростта ни. И няма да видим бял ден от разни типове с папки под мишницата. Не може да се плаща по 500 долара на всеки, такива пари не се търкалят по улицата.

— Казвам ти, че този момък е изключение.

— Добре, добре. Ти получи това, което искаше, и се надявам, че най-после ще мирясаш за близките пет години.

— Мистър Мериън — прекъсна ни женски глас.

— Слушам.

— Мистър Доналд би искал да получи своя милион долари.

— Каквооо?

— Извинете, сър.

— Повторете това, което току-що казахте?

— Казах, че мистър Доналд би искал да получи своя милион долари.

— Виждаш ли, Джон, започва се. Нали ти казах: не трябва да се има доверие на художници. Но с този бързо ще се справя. — Отново се обърнах към зумера. — Пуснете мистър Доналд. Нека само да остави папката си.

— Той не носи никаква папка, сър.

— Няма значение, нека влезе.

Изключих със злоба зумера и погледнах свирепо Джон. Той сви равнодушно рамене, като че ли казваше: „Че какво общо имам с всичко това! Аз съм само главен художник“.

Облегнах се в креслото и зачаках с поглед във вратата. Най-после тя се отвори, влезе висок, слаб човек, който веднага се спря, заслепен от слънчевата светлина, която заливаше през прозорците цялата стая. После закри очи с длан и направи няколко предпазливи стъпки към бюрото ми.

— Мистър Доналд?

— Да, сър — каза той нерешително.

— Радвам се да се запозная. Аз съм Берт Мериън, издател на списание „Принц“, а това е Джон Хастингс, главният ни художник. Седнете моля.

— Благодаря, сър, много любезно от ваша страна... особено като се има предвид...

Той прекоси стаята и седна в креслото пред бюрото ми. Черни, дебели вежди бяха надвиснали над сините му, почти теменужени очи. Той непрекъснато се мръщеше и затова очите му рядко проблясваха под веждите като матови лампички зад тъмни щори. Тънкият нос разсичаше костеливото му лице като удар на мачете. Устните бяха стиснати решително. Личеше, че на този човек му предстои не особено приятна работа. Освен това той съвсем не приличаше на художник.

— Е — весело започнах аз, — с какво мога да ви бъда полезен, мистър Доналд?

Започвах да се забавлявам. Приличаше на приготвяне за екзекуция. Още малко и главата му ще отлети от раменете.

По лицето на мистър Доналд пробегна почти срамежлива усмивка.

— Аз бих искал да получа един милион долара — каза той.

— Всички искат — ухилих се аз.

Мистър Доналд вдигна веждите си и ме погледна с явно удивление.

— Да, навярно — съгласи се той. После също се ухили, след него Джон, и тримата се смяхме известно време. Най-после аз се изкашлях и прекратих това забавление.

— А по какъв собствено начин вие... ъ-ъ-ъ... имате намерение да получите този милион? — попитах аз с най-приятната си усмивка.

Косматите вежди отново отлетяха нагоре.

— Ами... от „Принц“ естествено.

— Ах, от „Принц“ — повторих аз, обръщане се към моя главен художник и многозначително повторих още веднъж, — от „Принц“, Джон?

— Да — повтори мистър Доналд.

— Да — повторих аз. — А за какво собствено? Може би ще ми обясните за какво?

— Моля — отзова се мистър Доналд, като се разположи удобно в креслото. — Разбира се, за полет до Луната.

— Къде?!

Мистър Доналд посочи с палец тавана.

— До Луната. Вие знаете.

— До Луната? Луна, казвате? Лу-на? Спътникът на Земята? С една дума, същата тази Луна?

— Аха — каза мистър Доналд и поклати глава.

Наведох се към Джон и прошепнах:

— Писали ли сме скоро нещо за Луната?

Джон поклати глава.

— Какви ги плещи тоя тип?

Джон отново поклати глава. Аз се обърнах с въздишка към мистър Доналд.

— Мм... Какво всъщност имате предвид? Какъв полет? — попитах аз, като си давах вид, че съм разбрал всичко.

Мистър Доналд сви срамежливо рамене.

— Ами... Моя, разбира се.

— Вашият? Тоест, как?

Мистър Доналд отново посочи тавана.

— Аз летях до Луната.

— Ах, ето какво било то — казах аз.

— Да — потвърди мистър Доналд и отново поклати глава.

Хвърлих бърз поглед към Джон, той ми отвърна също така тревожно. И двамата започвахме да мислим, че нещо в главата на мистър Доналд не е в ред.

Посетителят още веднъж вдигна рамене.

— Така че — каза той небрежно — аз дойдох за своя милион. Ако ми платите сега, веднага ще си отида.

— Вие смятате, че ви дължим един милион долара?

— Разбира се — отвърна мистър Доналд.

— Но... за какво всъщност?

— Да-а-а, наистина, това се случи, преди вие да приемете издателството — каза мистър Доналд. Той порови в бележника си и извади внимателно сгънат лист хартия. Гланцирана хартия, на която беше написано нещо. Мистър Доналд я сложи на бюрото и започна внимателно и бавно да я разгъва. Най-после успя, изглади я със загорялата си ръка и доволен се облегна в креслото.

— Ето — каза той.

Погледнах листа и забелязах, че от долния му край липсва правоъгълно парче. На свой ред повдигнах рамене и преместих поглед върху надписа отгоре.

Списание „Принц“... септември 1926 година.

— Изрязах го, когато беше обявен конкурсът — поясни мистър Доналд.

Погледнах още веднъж изрезката. Септември 1926 година. Дявол да го вземе, преди 50 години! Започнах да чета цялата страница.

**ВНИМАНИЕ! ВАЖНО СЪОБЩЕНИЕ!**

**ВНИМАНИЕ! ВАЖНО СЪОБЩЕНИЕ!**

**ВНИМАНИЕ!**

След като прочетохте нашата статия:

„И така, вие се надявате да се доберете до Луната“, издателите на „Принц“ искат да ви направят поразяващо, нечувано предложение!

Зад гърба ми ахнаха и аз разбрах, че Джон чете изрезката през рамото ми и една и съща мисъл ни е замаяла. Като омагьосан от непреодолима сила впих очи в пожълтялата изтъркана страница от старинния брой на списанието ни.

„Принц“ е готов да подкрепи изводите си със звонкови монети! Ние плащаме ЕДИН МИЛИОН ДОЛАРА (1 000 000)! ЕДИН МИЛИОН ДОЛАРА на първото лице, което по частен път достигне Луната и се върне жив и невредим на Земята!

Главата ми се замая. Хванах се за седалката на стола и се насилих да прочета страницата докрай. Мистър Доналд ни наблюдаваше щастливо усмихнат.

Правилата на конкурса са съвсем прости:

1. Претендентите се длъжни да бъдат граждани на САЩ.
2. Полетът до Луната трябва да се извърши в срок 50 години от настоящото обявление.
3. Купонът, напечатан под обявлението, трябва да бъде изпратен в списание „Принц“ по пощата, не по-късно от 15 октомври 1926 година.
4. Служители в държавните учреждения, както и техни роднини нямат право да участвуват в конкурса...

— Не съм нито едно от двете — каза мистър Доналд.

— Искате да кажете, че не сте роднина — със слаб глас се отзовах аз.

— И не съм служещ.

— Таке си и помислих.

Мистър Доналд се протегна небрежно.

— Е, мога ли сега да получа своя милион?

— Хм... ъ... ъ...

Погледнах с надежда към Джон.

— За това трябва време, — веднага се отзова Джон.

— Да, да, разбира се, — подхванах аз. — За това е необходимо време.

— Хм — каза сега мистър Доналд.

— Ние... трябва преди всичко да се уверим, че купонът ви се е запазил в архивата на списания — каза Джон.

— Разбира се — вметнах аз.

— Запазил се е — каза мистър Доналд, отново извади бележника си и постави пред нас малка картичка. Трепнах и я взех. Там беше написано:

„С настоящето се удостоверява, че мистър Еймос Доналд е постъпил на 28 септември 1926 година в числото на участниците в конкурса «Полет на Луната», обявен от списание «Принц». Ако мистър Еймос Доналд стане първото частно лице, достигнало Луната и върнало се живо и невредимо на Земята, списание «Принц» ще му плати сумата един милион (1 000 000) долара в парични знаци на САЩ.

Издател на списание «Принц»  
Джейн Джефри Тримбъл.“

— Естествено нужни са доказателства, — тържествуващо казах аз и подхвърлих през бюрото картичката обратно.

— Имам ги.

— Какво пък, довлачете ги — подхвана хитроумният Джон. — Тогава ще говорим за милиона.

— Разбира се — съгласи се мистър Доналд и стана. — Утре те ще бъдат на ваше разположение.

— Утре ние не работим — едва не изкрещях аз.

— Тогава в понеделник. Аз не бързам.

— Никой не бърза — казах без всякакво въодушевление аз.

Мистър Доналд се отправи към вратата и широко я разтвори.

— До скоро виждане, приятели! — извика той и весело ни махна с ръка.

Той излезе и вратата се затвори зад него. Бързо се наведох към зумера на бюрото.

— Слушам, сър!

— Мис Дейвис, необходимо ми е срочно течението на списанието от септември 1926 година.

— Моля?

— Не съм ли достатъчно ясен! За септември...

— Да, сър. Веднага, сър.

Изключих зумера и се обърнех бързо към Джон. Той крачеше неспокойно из стаята, кършейки пръсти.

— Слушал съм какво ли не за Тримбъл — казах аз. — Казват, че въобще бил побъркан. Бил готов на какво ли не само да увеличи пласмента на списанието.

— Но всичко си има граници! — простена Джон.

— Да, разбира се — казах аз. — Милион долари! Господи, направи така, че да не излезе истина!

— Боя се, че все пак е истина — жално произнесе Джон. — Много се боя.

Вратата се отвори и в стаята се втурна останалата без сили мис Дейвис, косите ѝ висяха над очите.

— Ето, сър! — каза тя. И ми поднесе малка металическа кутийка.

— Що за дявол... — започнах аз.

— Микрофилм — гордо обяви тя.

— Дайте го тук! — изляях аз.

Мис Дейвис подаде кутийката и си отиде. Джон се втурна към стенния шкаф, отвори го рязко, извади портативния прожекционен апарат, стовари го върху бюрото ми, аз поставих първата ролка и се залепих на прозорчето. Това беше заглавната страница на стар брой „Принц“. Полугол мъж се бореше с крокодили. Най-отгоре



кървавочервени букви известяваха: „Принц предлага 1 000 000 долара на този, който първи достигне Луната.“

— Значи вярно е! — простена Джон.

— Така си и знаех! Така си и знаех!

— Да прочетем ли и статията?

— Защо? И така всичко е истина. Ние сме пропаднали, Джон!

— Трябва да има все пак някакъв изход!

— Хайде да видим още веднъж страницата.

Прехвърлих с поглед няколко кадъра и най-накрая се добрах до обявлението за конкурса. Извадих го и го поставих в апарата. Беше страницата, която ни показва мистър Доналд.

— Трябва да има някакъв изход! — повтори Джон.

— Какъв? И къде?

Джон многозначително присви очи.

— Изход се намира винаги.

Натиснах копчето на зумера.

— Да, сър?

— Позвънете на Щайн, адвоката ми. Предайте му, че го моля да дойде веднага. И прегледайте личните дела на всички сътрудници; работил ли е някой още през 1926 година при Тримбъл?

— В 1926 година, сър?

— Скъпа мис Дейвис, трябва ли да ви повтарям по десет пъти всяка дума?

— В 1926 година, сър. Веднага, сър.

Мис Дейвис изключи и след няколко минути чух отново гласа ѝ.

— Мистър Щайн на телефона, сър.

— Не ме свързвайте, кажете му веднага да дойде.

— Слушам, сър.

— Какво ще правим сега? — попита Джон.

— Нямам понятие. Мислиш ли, че този стар психопат наистина е бил на Луната?

— Изключено! — твърдо заяви Джон. — Бас държа за 1 000 000 долара, че никой...

— За бога!

— Извинявай — промърмори Джон.

Зумерът зашумя и аз натиснах бутона.

— Да?

— При нас работи един човек, сър...  
— Отлично — казах аз. — И нека работи колкото си иска...  
— Искях да кажа, че той работи при нас от 1926 година.  
— Така ли. Как се казва?  
— Молтер. Ефраим Молтер.  
— В кой отдел?  
— В отдела за разпространение.  
— Колко е годишен?  
— Деветдесет и четири, сър. Разбира са, той би трябвало отдавна да се пенсионира, но колкото и странно да е, предпочита да работи.  
— И сега ли е в отдела за разпространение?  
— Да, сър. Там е от 1926 година.  
— Дайте го тук! Веднага!  
— Слушам, сър.

Отделът за разпространение се намирал точно под нас и аз наистина не можех да разбера защо Ефраим Молтер изкачва стълбите на едни етаж толкова бавно, още повече че бях помолил това да стане колкото се може по-бързо. Но щом го видях, разбрах всичко. Вратата са отвори и той застана на прага, поклащайки се леко като суха, есенна клонка. Погледнах тревожно към вентилатора, а Джон бързо натисна бутона „стоп“, толкова вероятно изглеждаше въздушната струя да завърти стареца.

— Мистър Молтер? — попитах аз.  
— Да, мистър Тримбъл.  
— Аз не съм Тримбъл — обясних аз. — Аз съм Мериън, новият издател.

— Моля? Не бихте ли могли да говорите малко по-високо, мистър Тримбъл?

И старецът се затърти към бюрото ми.

— Аз съвсем не съм Тримбъл! — изкрещях аз.

— Какво, какво, моля? — отново попита Молтер, накланяйки главата си като птица. От външността му поразяваше изключително черната коса, сините очи сълзяха, а той говореше по най-идиотски маниер, повдигайки едната си вежда.

— Добре, добре, няма значение — заявих аз. — Какво знаете за полета на Луната?

— Прекрасна мисъл, мистър Тримбъл — отзова се той. — От самото начало съм на ваша страна. Един милион долара! Това се казва реклама!

— А какви са гаранциите на фирмата? — попитах аз. — Как ще се намерят един милион долара, ако някой се хване на думата?

— Как така се хване?

— Ами просто вземе, че полети на Луната?

— Кого да хване?

— Нас. Нашето списание.

— На Луната? Какао говорите, мистър Тримбъл? Как така ще полети на Луната? Дявол да го вземе, готов съм да се обзаложа на един милион долара...

— Добре, добре! — закрещях аз. — Какви са, казвате, гаранциите на фирмата?

— Прекрасно — отговори старецът.

— Кое е прекрасно? За какво ми говорите?

— Фирмата има прекрасна агентура. Разнообразни издания. Всичко ще бъде прекрасно, мистър Тримбъл.

— А, по дяволите!

— Какво казахте?

Той отново изви главата си.

— Изслушайте ме и се постарайте да ме разберете. Някакъв идиот твърди, че е бил на Луната, и иска от нас един милион долара. Откъде да ги вземем?

Ефраим Молтер разпери ръце.

— Вас това какво ви засяга, мистър Тримбъл? Да му мисли застрахователната компания, вие за какво ще се безпокоите?

— Именно! — зарева Джон.

Щракнех от възторг с пръсти и сграбчих Молтер.

— Ама, разбира се! Старикът Тримбъл за нищо на света не би рискувал напразно! Застрахователната компания! Разбира се! Разбира се!

Пуснах Молтер от обятията си и той за малко не се строполи на пода, но все пак успя да се задържи по някакъв начин, и тогава аз го попитах в упор:

— Коя?

— Коя коя, сър?

— Коя застрахователна компания?  
— Аа... Чакайте да помисля.  
— Добре, мислете — настоях аз.  
— И то внимателно — добави Джон.  
Изведнъж Молтер запляска с ръце.  
— Дерик и Дериксон! Спомних си, тя е!  
— Слава богу! — промърморих аз. — Сега можете да вървите, мистър Молтер.  
— Какво казахте, сър?  
— Казах, че можете да си вървите.  
— Моля?  
Станах от бюрото и взех стареца под ръка.  
— Вървете — казах аз. — Вървете. Обратно в отдел разпространение. Вървете си у нас. Довиждане.  
Доведох го до прага и внимателно го изтиках през вратата.  
— Благодаря ви, мистър Тримбъл — каза той.  
— Няма нищо.  
— Какво казахте?  
Обърнах му гръб и вратата се затръшна под самия нос на слисания старец. Джон вече нетърпеливо разлистваше телефонния указател.  
— Намерих — каза накрая той. — Дерик и Дериксон, двадесет и три филиала.  
— Къде е най-близкият?  
— Пето авеню, ъгъла на Тридесет и осма улица.  
— Звъни веднага, Джон. Уговори среща. Аз тичам там.  
— Ясно — отвърна кратко Джон.  
Тръгнах към вратата, обърнах се на прага и като съзнавах важността на момента, погледнах Джон. Той напътствено вдигна ръка.  
— На добър час, Берт!  
— По дяволите! — промърморих аз.  
Вратата се затвори зад мене.  
Питер Дериксон се оказа твърде внушителен мъж с традиционен син костюм. Косите му бяха бели като сняг, а над белоснежните мустаци се крепеше масивен нос.  
Хубавичка червенокоса секретарка ме въведе в просторния му кабинет и той посочи креслото пред бюрото си.

— Стори ми се, че вашият главен художник е разтревожен от нещо — каза Дериксон с мощен, звънлив бас, като че се обръщаше по радиото към целия американски народ.

Намръщих се.

— Той, знаете ли, въобще си е нервен.

Докато идвах насам, бях решил да бъда внимателен. И сега, докато Дериксон отваряше кутията и си избираше дебела пура, аз крадешком го разглеждах. Той пхна пурата в устатата си, откъсна края ѝ, обърна се и без да се церемони, плю някъде зад гърба ми. Парчето профуча край самото ми ухо и аз ококорих очи. Но Питър Дериксон дори не забеляза.

— Това вече е въпрос! — гръмна Дериксон. — Но струва ми се, че срокът на полицата ви е изтекъл.

— Изтекъл? — с отпаднал глас попитах аз.

— Е да, изтекъл — бучеше Дериксон. — Като сега помня деня, в който Тримбъл дойда при мен с тази идея. „Карайте — казах му аз. — Докато сме живи, нито едно частно лице дори няма да помисли да лети на Луната, мистър Тримбъл. Военните или други някакви специалисти може би, но частно лице — и дума да не става. Моля, аз ще ви дам застрахователна полица за един милион долара, като съм уверен при това, че не рискувам нищо.“ Ето какво му казах аз тогава.

— И сега срокът на застраховката е изтекъл!

— Струва ми се. Всъщност сигурен съм. Тримбъл отдавна престана да плаща вноските. Не зная защо. Те бяха дреболия.

— А... колко например?

— Аз ви казах! — закрещя Дериксон. — Дреболия! Вие какво, млади човече, не дочувате или що?

— Не, не... Аз... Просто искаше ми са да узная откога е изтекъл срокът на застраховката.

— Преди седем години. Защо?

— Помислих просто... А не може ли да се платят вноските за тези години и да се възстанови полицата?

— Не зная наистина. За какво ви е? Можа би се страхувате, че някой ще достигне Луната преди нашето или руското правителство?

Неизвестно защо тази мисъл му се стори много забавна. Разсмя се гръмко зад своя облак дим и аз се присъединих.

— Боже мили, вие сте чуждак като стария Тримбъл. Все пак изглежда, той е поумнял, защото престана да плаща. Не, сине, нито едно частно лице няма да стъпи на Луната, преди ние с вас да сме предали богу дух.

— Уверен ли сте?

— Уверен? — крещеше Дериксон. — Дявол да го вземе, разбира се, че съм уверен!

— В такъв случай позволете ни да платим вноските за тези години и да възстановим полицата.

Главата на Дериксон отново изплува от дима, той сякаш се прицели в мен с вонящата си пура.

— Разбира се — каза той. — А защо не?

— Чудесно! А колко трябва да платя за всички тези години?

Дериксон се облегна на креслото и димът го погълна отново.

— Петстотин долара на година — каза той.

— И срокът е изтекъл преди седем години?

— Съвсем вярно. Ако искате да покриете цялото си задължение, ще трябва да платите наведнъж 3500 долара. Освен това ние бихме искали да получим сумата за следващата година в аванс. Всичко точно 4000.

— Задоволява ли ви чек с моя подпис? — попитах аз и бръкнах във вътрешния си джоб.

— Разбира се. Но защо бързате толкова?

— Бих искал веднага да приключа с тази работа. Не мога да търпя нещо да ми тегне на душата.

Сега, когато бях готов да вложя пари, Дериксон разпъди дима с огромните си ръце. Гъстите струи плъзнаха из стаята.

— Пишете чек на името на компанията „Дерик и Дериксон“. 4000 долара.

Той натисна копчето на селектора и закрещя:

— Донесете папката на списание „Принц“.

— Слушам, сър.

Дериксон отвори долното чекмедже на бюрото си и извади бланка с надпис ВЪЗСТАНОВИТЕЛНА ПОЛИЦА. После въздъхна и отвинти капачката на писалката си.

— Веднага след като подпиша — каза той, — вие ще бъдете отново застрахован. — После гръмко се захили. — От неочаквани

пътешествия до Луната.

Кимнах и бързо му протегнах чека. После погледнах часовника си.

— Хайде, подписвайте! — казах аз.

— Първо трябва да се попълнят някои графи. За това ми е необходима и папката на вашето списание.

— Може би аз ще мога да ви дам необходимите сведения?

— Не. Трябват ми документите.

Дериксон засмука пурата си и се намръщи с досада — беше изгаснала. Остави писалката, запали пурата отново и се зае да унищожава остатъка от чист въздух в стаята. След няколко минути влезе червенокосата секретарка с папка в ръка.

— Сър... — започна тя.

— Една минута, мис Фрилей.

Тя застана търпеливо до вратата и ми се усмихна. Дериксон сръчно нанасяше данните от папката, като ме поглеждаше от време на време от димния облак.

— Ето — каза накрая той. — Сега остава само да подпиша.

— Сър... — каза отново червенокосата секретарка и аз я възненавидях от цяло сърце.

— Една минута, мис Фрилей — каза Дериксон.

— Сър...

— По дяволите, мис Фрилей, какво има?

Хипнотизирах перото, което висеше над хартията.

— Може би първо ще подпишете... — казах аз.

— Извинете, сър — каза червенокосата, — не бих искала да ви преча, но се е случило нещо необикновено.

— Какво има?

Дериксон остави писалката и от нея върху бланката падна мъничка капчица мастило. Той вдигна умолително очи.

— Човек е кацнал на Луната! — развълнувано обяви червенокосата.

Дериксон стисна в зъбите си пурата и грабна писалката така, сякаш партията под него се бе запалила.

— Какво-о-о? — загърмя той.

— Да, сър, има го във всички вестници и по радиото съобщиха също. Нарича се Еймос Доналд. През живота си не съм виждала

толкова обаятелен...

Дериксон се извърна бавно към мен заедно с креслото си, гъсти кълбета дим излизаха от ноздрите и ъглите на устата му.

— Вие... вече... сте знаели — като се запъваше, каза той.

— Не, мистър Дериксон, не знаех — съобразих мигновено аз. — За мен това е свършено неочаквано. Наистина свършено...

— Вън! — запищя Дериксон. — Вън оттук, иначе...

— Но, мистър Дериксон...

— Вън оттук, измет такава!

— Но...

— Вън... вие... ти... крадец!

Скочих и се спуснах към вратата, а зад гърба ми червенокосата невинно попита:

— Нима съм казала нещо неподходящо, мистър Дериксон?

И пита отгоре на всичко!

На другия ден Еймос Доналд домъкна доказателствата. И заедно с тях репортьори и фоторепортьори, които натъпкаха стаите на редакцията — от самото създаване на списанието такова нещо не се бе случвало.

Доналд започна да слага върху бюрото ми доказателствата си едно след друго.

— Веществено доказателство номер едно — обяви той. — Вулканична лава от повърхността на Луната.

— А по какво личи? — попита Джон.

— Извикайте специалисти, нека проверят. На Луната няма атмосфера, няма ерозия, няма изветряне. Нека сравнят със земната лава. Всичко е истинско, няма измама.

— Добре. Номер едно — уморено се съгласих аз.

— Веществено доказателство номер две — сребро. Също от Луната.

И той изтърси върху бюрото къс сребро, голям колкото главата ми.

— Номер две — потвърди Джон.

След това Доналд вдигна един чувал. Беше толкова голям, че го вдигна с две ръце. Отвърза го и върху червеното дърво се посипа какво ли не.



— Веществено доказателство номер три — лунна пемза. От кратера Архимед. Не лъжа, повярвайте ми.

Спогледахме се с Джон. И двамата мислехме едно и също — за касата на „Принц“, която съдържаеше точно 21 456 долара и 31 цента. Доста далеч до 1 000 000. Наистина доста.

Мистър Доналд отвори един куфар и извади нещо безформено, съшито от найлон и гума.

— Моя космически скафандър, с него се движех по Луната — преспокойно обясни той.

В стаята се вдигна врява, засвяткаха светкавиците. Взирах се тъпо в скафандъра и хермошлема, който се забелязваше в дъното на куфара.

— Имам два — каза Доналд. — Един запасен. Той е там, на кораба.

— Къде, къде?

— На кораба. На този, с който летях — обясни мистър Доналд. — Тази работа не може да стане без кораб, нали разбирате.

— Разбира се — потвърди Джон и кимна. — Без кораб не може, Берт.

— Да, разбира се.

— А ето какво взех, така да се каже, за десерт — каза мистър Доналд. — Веществено доказателство номер осемнадесет.

— Осемнадесет?

— Да, разбира се. Аз си имам много.

Той показваше още и още — богат лов за репортьори и фотографии. Най-последно сложи и последното камъче и върху бюрото ми се струпяха повече образци, отколкото имаше в музея по естествена история. И той уверяваше, че е донесъл всичко това от Луната, че някои от тези минерали представляват химически съединения, които съществуват само там, където няма нито въздух, нито вода. Най-последно се оттегли, придружен от тълпата репортьори, а ние с Джон в ужас и отчаяние извикахме специалисти, за да дадат мнение за целия този куп.

Джон ме потупа по рамото.

— Няма да те оставя сам, Берт — каза той. — Ако ще мрем, поне да мрем заедно.

— Благодаря, старче! Ценя това — казах аз.

В очите на Джон блеснаха сълзи или така ми се стори.

Затова пък, когато специалистите донесоха своята присъда, в моите имаше истински.

Техният оратор подуши въздуха като хрътка и обяви:

— Няма съмнение. Нищо подобно не сме виждали на Земята. Ако прибавим към това фотографиите, които толкова любезно ни представи мистър Доналд...

— Какво, какво? Какво казахте?

— Фотографиите — повтори ораторът. — Същите, които мистър Доналд е донесъл от Луната. Той беше така любезен да ги изпрати направо на нас. Сметнал е, че ще ни помогнат да вземем правилно решение. Без съмнение те също са истински. Нито един наш прибор, дори и най-силният, не би могъл да фотографира Луната с такива подробности. И така, повтарям: снимките заедно с образците не оставят ни най-малкото съмнение, че мистър Доналд действително е бил на Луната.

Ораторът смутено се изкашля.

— Ние... е... е... Ние бихме искали да ви дадем един съвет, мистър Мериън.

— Моля?

— Платете на мистър Доналд неговия милион долара.

Мистър Доналд беше запазил космическия си кораб за края. Ние с Джон настояхме да го разгледаме тайно, без репортьори. Доналд се съгласи. Милионът беше почти в джоба му. При това искаше да прибере скафандъра и всичките си веществени доказателства. Той закачи скафандъра в кабината до запасния, прибра експонатите на местата им и ни разведе из кораба.

— Единствен по рода си — гордо заяви той. — Строи го цели двадесет години. Нищо подобно няма в света.

— Навярно се управлява много трудно — заболявах аз.

— Никак — възрази мистър Доналд. — Напротив, няма нищо по-леко. Ето, вижте, в него е монтиран орбитален изчислител. Аз исках да отида само до Луната. Трябваше просто чрез тези копчета да покажа на машината деня и годината на полета, а тя сама изчисли къде се намира в този ден и час Луната и по каква орбита трябва да се лети. После включвам запалването и корабът излита — той многозначително вдигна пръст нагоре — направо към Луната.

— Че то съвсем не било сложно — рече Джон.

— По-просто от най-простото. На това дребосъче нищо не му струва да се добере до всяка една от планетите. Всеки може да се справи без трудност.

— Какво пък — казах на Джон. — Изглежда, че трябва да му дадем милиона.

— Изглежда — уморено се съгласи Джон.

— Сега ние трябва да се върнем в редакцията. Позвънете ни утре, мистър Доналд, вашият чек ще бъде готов.

— Сега вече не се съмнявате, надявам се.

— Не, разбира се — казах аз и слабо се усмихнах. — Как може? Вие ни убедихте.

Мистър Доналд просия. Той ни изведе от кабината и ние се спуснахме по трапа. Стартовата площадка беше пуста и ние закрачихме към колата под черното беззвездно небе.

— Колко е пусто при вас — забеляза Джон.

— Така трябва — отговори мистър Доналд. — Реактивната струя е опасна работа. Някой може да пострада.

— Разбирам — казах аз.

— Аха — измуча Джон.

Върнахме се в града мълчаливо.

Мистър Доналд слезе от колата пред редакцията.

— Надявам се, че чекът ми ще бъде готов утре — каза той. — Готвя се да отлетя там още веднъж. А от Луната може би ще отскоча до Марс. Но за това ми трябват много припаси. Част от милиона ми ще отиде за тях.

— А как е горивото? — попита Джон.

— Баките са пълни. Щом получа парите, ще купя всичко необходимо и ще мога да летя.

Припомних си тънката ни банкова сметка — 21 456,31 долара и си помислих колко ли продукти би могъл да купи мистър Доналд с тях. Джон ме погледна и аз разбрах, че и той мисли същото.

— Е, тогава лека нощ, мистър Доналд — казах аз.

— Лека нощ, приятели. Утре ще се видим.

— Дадено! — извика вече след него Джон.

После ние с Джон се погледнахме право в очите и се ухилихме до уши.

— Ами ако всичко пропадне? — неспокойно ме попита Джон след два дни.

— А ти имаш ли един милион долара?

— След тези разходи? Кажы благодаря, ако са ни останали поне хиляда.

— Значи всичко е наред — просто казах аз.

— Да, така изглежда.

— Бият ли те, бягай.

— А ако ни догонят?

— Никога — отвърнах аз. — Каквото и да казваш, но той е вече стар. И после ние можем де полетим, където си искаме, имаме богат избор.

— И може да си основем ново списание — каза с надежда Джон. — Някъде другаде.

— Да. И не се вълнувай толкова.

Ние се облегнахме на креслата и с наслаждение се протегнахме.

Трюмовете ни бяха претъпкани, баките пълни с гориво, а космическият кораб — послушен и кротък като дете.

Ние се облегнахме в креслата си и гледахме как сред звездите срещу нас плува Луната.

Публикувано във вестник „Орбита“, броеве 35,36,37/1971 г.

# ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

**МОЯТА БИБЛИОТЕКА**



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.